

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ MENTORING: Δράσεις Ενίσχυσης Δεξιοτήτων των Επιχειρήσεων

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2023

Πράσινη Επιχειρηματικότητα

Κωνσταντίνος Τσίκας

Πολιτικός Επιστήμονας

Υπ. Διδάκτωρ Συγκριτικής Πολιτικής

Ανάλυσης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Μηχανισμός Υποστήριξης
Επιχειρήσεων

στον Δήμο Αθηναίων

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΑΘΗΝΑ
ΕΘΝ. ΚΑΠΟΔ. ΠΑΝΕΠ. ΑΘΗΝΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΤΤΙΚΗΣ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- ▶ Η «εταιρική στρατηγική» ως όρος εμφανίζεται από το 1985 - 1990 στη βιβλιογραφία.
- ▶ Από το 1996 και εξής παρατηρείται μια ραγδαία αύξηση της χρήσης του όρου «εταιρική κοινωνική ευθύνη» στη βιβλιογραφία.
- ▶ Από το 1985 αρχίζει να παρατηρείται η χρήση του όρου “environmental strategy” («περιβαλλοντική στρατηγική») η οποία στη συνέχεια ενσωματώνεται στον όρο εταιρική κοινωνική ευθύνη.

- Γενικό πλαίσιο. Η ανάπτυξη η οποία εξασφαλίζει τη βιωσιμότητα για τις υπόλοιπες γενιές.
- Όταν η βιώσιμη ανάπτυξη αναφέρεται σε επιχειρήσεις αποκαλείται εταιρική κοινωνική ευθύνη η εταιρική υπευθυνότητα.

▶ Περιβαλλοντική στρατηγική:

- *Όταν μια επιχείρηση εφαρμόζει περιβαλλοντικές πρακτικές.*

▶ Πράσινη επιχειρηματικότητα:

- *Νεοφυής επιχείρηση με περιβαλλοντικό προσανατολισμό.*

▶ Πράσινη ένδο-επιχειρηματικότητα:

- *Περιβαλλοντική επιχειρηματικότητα που αναπτύσσεται εντός της ήδη υπάρχουσας επιχείρησης.*

Πράσινος Επιχειρηματίας

- ✓ Αναγνωρίζει επιχειρηματικές ευκαιρίες
- ✓ Παίρνει ρίσκο
- ✓ Μετατρέπει ιδέες σε προϊόντα – υπηρεσίες
- ✓ Προσβλέπει σε οικονομικά, καθώς και περιβαλλοντικά οφέλη.

Στην παραγωγή

- Περιορισμός – Επαναχρησιμοποίηση – Ανακύκλωση (**3R: “reduce reuse recycle”**)
- Περιορισμός **αποβλήτων-ρύπων**
- Μείωση **ενεργειακής** κατανάλωσης
- Επενδύσεις σε **«καθαρές»** τεχνολογίες
- Περιβαλλοντικά πρότυπα **ISO14001-EMAS**
- **Επασχεδιασμός** προϊόντων / υπηρεσιών.

Στη διοίκηση

- Περιβαλλοντικά **σεμινάρια** για εργαζομένους
- Καθορισμός **στόχων – έλεγχος**
- **Επιβράβευση** περιβαλλοντικών πρωτοβουλιών.

- **Από την αγορά** (“market - driven”): Ευαισθητοποίηση κοινής γνώμης και καταναλωτών. Προτίμηση σε πράσινα προϊόντα και υπηρεσίες.
- **Από τη νομοθεσία** (“compliance - based”): Ευκαιρίες που δημιουργούνται από την εφαρμογή περιβαλλοντικών νόμων και πλαισίων.
 - Υπηρεσίες περιβαλλοντικής διαχείρισης και παροχής συμβουλών σε περιβαλλοντικά θέματα.

1 Νομιμοποίηση

- ✓ Συμμόρφωση με νόμους
- ✓ Φήμη – Εικόνα
- ✓ Πελάτες, Κοινή γνώμη
- ✓ Οργανισμοί, Τοπική κοινωνία
- ✓ Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

2 Μείωση κόστους παραγωγής

- ✓ Διαφοροποίηση
- ✓ Εισαγωγή σε νέες αγορές

3 Αξίες

Ηθική υποχρέωση

Τρόφιμα

Οργανικά, βιολογικά
προϊόντα - Βιολογικά
εστιατόρια

Καταναλωτικά αγαθά

Ρούχα, υφάσματα,
στρώματα

Υπηρεσίες

Βιολογικός καθαρισμός
αυτοκινήτων και
σπιτιών, σχεδιασμός
ενεργειακών ταρατσών

Ενέργεια

Φωτοβολταϊκά, ανεμογεννήτριες,
συμβουλευτική για εξοικονόμηση
ενέργειας, καθαρή τεχνολογία

Μεταφορές

Υπηρεσίες μεταφοράς
με υβριδικά οχήματα

- » Ανακύκλωση αποβλήτων σε υψηλό ποσοστό
- » Παραγωγικές διαδικασίες φιλικές προς το περιβάλλον
- » Αποδοτική χρησιμοποίηση Πρώτων Υλών
- » Πράσινη Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (“Green Corporate Social Responsibility”)
- » Χρήση παραπροϊόντων και αποβλήτων άλλων βιομηχανιών ως **εναλλακτικών πρώτων υλών**
- » Βελτίωση της θερμικής απόδοσης των εργοστασίων και **χρήση εναλλακτικών καυσίμων** (π.χ. λάστιχα)
- » Εξοικονόμηση **ηλεκτρικής ενέργειας και νερού**

Καλές Πρακτικές (2)

- » **Μείωση του θορύβου** με χρήση σύγχρονου εξοπλισμού και κατάλληλο προγραμματισμό δραστηριοτήτων
- » Σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης **ISO14001**
- » Εκπαιδευτικά **σεμινάρια** σε εργαζομένους
- » Περιβαλλοντικές δραστηριότητες (π.χ. **δενδροφύτευση**)
- » **Επενδύσεις** για την προστασία του περιβάλλοντος
- » **Ανακύκλωση χαρτιού**
- » Σχετική ενημέρωση εργαζομένων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου
- » **Μείωση μετακινήσεων** για επαγγελματικά ταξίδια.

Άμεσα & Αντιλαμβανόμενα Οφέλη

- ✓ Βελτίωση εικόνας
- ✓ Βελτίωση σχέσεων με ενδιαφερόμενα μέρη
- ✓ Τεχνογνωσία
- ✓ Μείωση κόστους παραγωγής και λειτουργίας
- ✓ Καινοτομίες
- ✓ Εισαγωγή σε νέες αγορές
- ✓ Οικονομικό όφελος

Έμμεσα & Μακροχρόνια Οφέλη

- ✓ Συσσώρευση εμπειρίας και **γνώσης** σχετικά με τα περιβαλλοντικά θέματα
- ✓ Ανάπτυξη ικανότητας **διαχείρισης** περιβαλλοντικών ζητημάτων
- ✓ **Αφοσίωση** εργαζομένων (ταύτιση με αξίες επιχείρησης)
- ✓ Δημιουργία **οράματος**

Τα οφέλη αυτά:

- *Χρειάζονται χρόνο για να αναπτυχθούν*
- *Δύσκολο να αντιγραφούν*
- *Μπορούν να αποτελέσουν πηγή διαρκούς ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος*

Φάσεις Μετασχηματισμού

1.
Φάση
Διερεύνησης

2.
Φάση
Βεβαίωσης

3.
Φάση
Ολοκλήρωσης

Στο πρώτο στάδιο μια επιχείρηση βρίσκεται στο σχηματισμό της ταυτότητάς της και του εύρους των δραστηριοτήτων στοχεύοντας συγκεκριμένο μέρος της αγοράς.

Τα κίνητρα για τη διερεύνηση των πράσινων δραστηριοτήτων είναι:

- » Έλεγχος κόστους
- » Απόκτηση αξιοπιστίας και εμπορευσιμότητας
- » Ανάπτυξη ουσιαστικής στρατηγικής
- » Αειφορία και χρήση βιώσιμων πρακτικών
- » Αναγνώριση
- » Γνώση και η διαχείριση της γραφειοκρατίας
- » Περιβαλλοντικός αντίκτυπος προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρει η επιχείρηση

Φάση Βεβαίωσης

Μια επιχείρηση εισάγεται στη δεύτερη φάση εφόσον έχει εγκαθιδρύσει περιβαλλοντικές πρακτικές που έχουν αντίκτυπο στην στρατηγική ανάπτυξή της.

Στη φάση της βεβαίωσης, οι κύριες δράσεις είναι:

1 Δικτύωση

Επιτυγχάνεται ανάπτυξη πράσινων πρακτικών και δημιουργία διαύλων μάρκετινγκ για την επιχείρηση.

2 Δημοσιότητα

Ως αποτέλεσμα της δικτύωσης σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο.

3 Ανάπτυξη εμπορικού σήματος

- Διαφοροποίηση πράσινης επιχείρησης από τους ανταγωνιστές
- Εισαγωγή σε νέες αγορές
- Προσέλκυση νέων πελατών.

Φάση Ολοκλήρωσης

Βασικά χαρακτηριστικά:

- » **Μεγάλο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα**
- » **Μεγάλη επένδυση για υιοθέτηση πράσινων πρακτικών**
- » **Ανάγκη για εξωτερική βοήθεια ειδικών ή/και οικονομική υποστήριξη:**

Αναγκαία για την ανάπτυξη των πράσινων πρακτικών της επιχείρησης, καθώς αυξάνεται η πολυπλοκότητα και το κόστος των επιχειρηματικών σχεδίων σε αυτή τη φάση.

Που πρέπει να εστιάσει η επιχείρηση;

- ✓ Στην επιλογή του κατάλληλου προσωπικού
- ✓ Στην υγεία και την ασφάλεια των συνθηκών εργασίας
- ✓ Στις τοπικές κοινωνίες, προσφέροντας θέσεις εργασίας, κοινωνικές παροχές και φόρους.

Προτάσεις για την ενημέρωση του προσωπικού:

- » Ενημέρωση προσωπικού για τις πράσινες πρακτικές που ακολουθεί η επιχείρηση
- » Έξυπνος σχεδιασμός ωραρίου, με σκοπό την εξοικονόμηση χρόνου στις μετακινήσεις των εργαζομένων
- » Ευέλικτο εποχιακό ωράριο

Προτάσεις χωρίς κόστος:

- » Ρύθμιση του φωτισμού ανά θέση εργασίας – μείωση της συνολικής απαίτησης φωτισμού (Μπορεί να επιτευχθεί εξοικονόμηση έως και 35%).
- » Εκμετάλλευση ηλιακού φωτός και κατάλληλη ένταση φωτισμού ανά θέση εργασίας.
- » Ελάττωση έντασης φωτισμού κατά τη διάρκεια διαλειμμάτων εργασίας.
- » Ανάδειξη φυσικού φωτισμού (ελαχιστοποίηση των τεχνητών μέσων φωτισμού).
- » Τακτικός καθαρισμός φωτιστικών σωμάτων.

Προτάσεις χαμηλού κόστους:

- » Επιλογή λαμπτήρων χαμηλής κατανάλωσης. Αντικατάσταση κοινών λαμπτήρων με σύγχρονους χαμηλής κατανάλωσης.
 - 8-15 φορές μεγαλύτερη διάρκεια ζωής από τους κοινούς λαμπτήρες
 - 4-5 φορές λιγότερη κατανάλωση ενέργειας.
- » Εγκατάσταση λαμπτήρων με μεγάλη φωτεινή ισχύ.
- » Χρήση ανοιχτών χρωμάτων (με μεγάλη ανακλαστική ικανότητα) σε τοίχους, δάπεδα και οροφές.
- » Εγκατάσταση χρονοδιακοπών σε χώρους που συνήθως ξεχνιούνται τα φώτα ανοιχτά, χωρίς να χρειάζεται (π.χ. κλιμακοστάσια).
- » Χρήση ηλεκτρονικών εκκινήτων που χαρίζουν μεγαλύτερη διάρκεια ζωής στους λαμπτήρες.

Αφορούν όλα τα υλικά, προϊόντα και υπηρεσίες που η χρήση τους έχει μειωμένες περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε σχέση με τα αντίστοιχα συμβατικά.

Δεν επιδιώκουν την τροποποίηση της διαδικασίας προμηθειών, αλλά στοχεύουν στη δραστική ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης κατά τη λήψη επιμέρους οικονομικών αποφάσεων.

Ενδεικτικά κριτήρια επιλογής προμηθειών

- ✓ **είναι ανακυκλώσιμο:** υπάρχει η αναγκαία υποδομή για την ανακύκλωσή του μετά τη συμπλήρωση του κύκλου ζωής του,
- ✓ **είναι βιοαποδομήσιμο:** δεν απαιτείται μεγάλο χρονικό διάστημα για να αποσυντεθεί στο περιβάλλον,
- ✓ περιέχει **ανακυκλωμένα υλικά,**
- ✓ απαιτεί την **ελάχιστη δυνατή συσκευασία:** η συσκευασία κοστίζει, τόσο για να παραχθεί, όσο και για να απορριφθεί,
- ✓ μπορεί να **επαναχρησιμοποιηθεί** είτε ολόκληρο είτε μέρος του,
- ✓ χρησιμοποιούνται **ελάχιστες ποσότητες επικίνδυνων υλικών** για την κατασκευή του,
- ✓ **αξιοποιεί αποδοτικά τους φυσικούς πόρους:** (π.χ. χρησιμοποιεί λιγότερο χαρτί ή μελάνι),
- ✓ **είναι ανθεκτικό:** έχει μεγάλη διάρκεια ζωής και μπορεί να επιδιορθωθεί ή να αναβαθμιστεί.

Οφέλη από πρακτικές πράσινων προμηθευτών

- » Μείωση δαπανών
- » Εξοικονόμηση ενέργειας, νερού, καυσίμων και άλλων πόρων
- » Αυξημένη δυνατότητα συμμόρφωσης με τους ισχύοντες περιβαλλοντικούς κανονισμούς
- » Μειωμένος κίνδυνος ατυχημάτων και χαμηλότερες δαπάνες στον τομέα της ασφάλειας και της υγιεινής
- » Υποστήριξη της αειφόρου στρατηγικής
- » Βελτίωση της εταιρικής εικόνας

Παλαιότερα η ευθύνη της επιχείρησης εντοπιζόταν στη μεγιστοποίηση του πλούτου των μετόχων της (“shareholders”). Τώρα πια η ευθύνη της επιχείρησης αφορά επιπλέον την κοινωνία και το περιβάλλον δηλαδή, τους “stakeholders “(τα ενδιαφερόμενα μέρη, όσοι αλληλεπιδρούν με την επιχείρηση)...

Μηχανισμός Υποστήριξης Επιχειρήσεων

στον Δήμο Αθηναίων

Ευχαριστώ για την προσοχή σας !

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΑΘΗΝΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΤΤΙΚΗΣ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης